

6. ročník fotografického festivalu **Funkeho Kolín – MĚSTO** (13 autorů) v Kolíně - 2005

text do katalogu

Brooklyn → Manhattan

Jolana Havelková

Svatopluk Klimeš je znám jako autor performancí, instalací; maluje a kreslí ohněm, kouřem, popelem, tiskne rozžhaveným železem na papír, plátno, tvoří objekty z nejrůznějších materiálů, od konce devadesátých let 20. století se věnuje černobílé fotografii, ať už vlastní či převzaté. Konečnou podobu fotografiím vtiskuje především propalováním a perforací. Takto vzniklé obrazy adjustuje do plechových boxů a za fotografie umísťuje světelný zdroj. Elektrifikované objekty pak nejlépe působí v prostoru, v němž se navzájem neruší světlo zevnitř a zvenku, kde artefakty pouze nesvítlí ani nejsou příliš nasvíceny.

Klimešův zájem o oheň jako výtvarný prostředek se v těchto pracích rozšířil na využívání světla skrze transparentní materiál fotografie. „*Jedním z impulsů bylo setkání s průsvítkami z 18. století. Původní práce tohoto druhu, o nichž v roce 1937 psal Jarmil Krejcar jako o překrásných kukenajích, byly grafické listy, lepty či mědirytiny, propíchané, prořezané a prosvícené zezadu malým světýlkem. Tuto pro mne magickou techniku jsem ve své tvorbě využil k práci s fotografií.*“ (S.K., autorovy poznámky, katalog k výstavě Blik, Galerie Klatovy/Klenová, 2003)

Fotografie velkoměstských exteriérů vznikaly při návštěvách New Yorku (1999, 2000). Autor se konkrétně zaměřil na fotografování z několika míst. Nasnímal řadu pohledů na Manhattan z budovy Empire State Building, stejným způsobem zaznamenal město ze střechy bývalé továrny v Brooklynu, kde vedl workshop a Muzeum moderního umění. Vznikl tak velký a malý cyklus NYC.

Svatopluk Klimeš vnímá město trochu jinak, než jako kaleidoskop obdivuhodných míst. Jeho světelné obrazy jsou především interpretacemi silných osobních zážitků a pocitů, v nichž dokázal objevit obecnější témata.

Vcelku realistické pohledy na mrakodrapy a industriální stavby ve spojení s tajemnými znaky, symboly a znameními působí záhadně. Dotýkání se minulosti a současnosti, sakrálního a pozemského přináší někdy až nečekaná obsahová sdělení s existenciálními významy, které se vynořují stejně tak rychle jako mizí v návalu dalších možných vysvětlení. „*Znamení se dostavují, ale nevíme, zda je umíme číst.*“ (Ivan Neumann, katalog k výstavě Chrámy, České muzeum výtvarných umění v Praze, 2002).

Autor do fotografií zasahoval nejrůznějšími způsoby, mnohdy jen označil některá místa, tvary ulic, či „doplnil“ podivné stavby, v jedné fotografii se nad siluetou města zjevuje jen jakási záře. Pateticky svítící domy a objekty, kuriózní „domalby“ v podobě hejna ptáků vznášejících se nad městem, se mohou jevit jako hra, lidová podívaná, pohybující se na samé hranici umění. Rozsvěcování některých míst propalováním a perforací se někdy stává impulzivním gestem, pocitovou manipulací, i když autor často již při fotografování obraz komponuje s jasnou představou následné úpravy.

V Klimešových světelných artefaktech cítíme jistou naléhavost, v jeho obrazech nalézáme jak závažnější otázky (jakými jsou například civilizační témata), tak i smysl pro banalitu a nadsázku. Pod vlivem prvního okouzlení je ale také možné propadnout jejich půvabu, nechat je na sebe působit a nespekulovat o jejich obsahu.

Jolana Havelková

katalog klimes